

despre orii in sepmana : Joi-a si
săptămâna ; éra cindu va pretinde im-
părtășitorii, va fi de trei săv-
i și patru ori in sepmana.

Prețul de prenumeratiune,
pentru Austria :

Intregu	8 fl. v. a.
statute de anu	4 fl. v. a.
anu	2 fl. v. a.
pentru Romania și strainitate:	
Intregu	12 fl. v. a.
statute de anu	6 fl. v. a.

ALBINA

Prenumeratuni se fac la toti dd. corespondinti ai nostri, si de a dreptul la Redactiune *Stationsgasse Nr. 1*, unde sunt a se adresa si corespondintile, ce privesc Redactoare, administratiunea seu spediteură ; căte vor fi nefrancate, nu se vor publica primii, éra cele anonime nu se vor publica.

Pentru anunțe si alte comunicatiuni de interes privat — se respunde căte 7 cr. de linia ; repetirile se fac cu pretiu scăzutu. Pretiul timbrului căte 80 cr. pentru una data se antecipa.

Pesta, in 31 maiu n. 1873.

Audi lume! Audit tieri si popóra!
Este vorbă despre provincialisarea
pe confinia militari banatice. Ade-
nu spusemu cum e: *despre supu-
ccelor pdrti si popóra — nota
hemegiare! — sub legea si stepani-
tia*, — ceea-ce domnii magiari,
bataia de jocu, numescu *civili-*

*in vieti a nostra n'am mai pome-
nta cutesare órba, atât'a cinismu,
muncata denaturare a logicei, mo-
realitathei, ca si cea ce se mani-
ta curcurile domnilor, in acésta
sia; pre cum d. e. publica in fruntea
cu pe albu, „Pesti Napló,” organulu
magiare de la potere, in nrulu
tieri deminétia!*

*audi lume, — audit tieri si popó-
rati biete poporatiuni, trase m-
recamotate; — ascultati si admi-
tarea constituitória de statu a
oru magiari!*

*Nu e intru tóte, ba in multe
de acordu cu proiectele de lege
unui, (despre cari vorbirămu si
arulu precedinte,) in privintia
tieru militari; — totusi e, pentru
acele „neconditiunatu;” caci
ante, grele combinatiuni din par-
batilor din fruntea trebelor a
aducerea lucru lui pana la atta-
ci — nemic'a nu l'ar doré asia de
ca si déca atatea lupte ar remané
runtatu!*

*Ce este proiecte de lege, măcar că din
cei cuprinzul loru nu se vede, totusi sunt
multe solene — nu intre barbati de
cei barbati de statu, precum a observat
mai multe Dák Ferenț ci — de o parte
a Ungaria, ér de alt'a intre poporatiuni
granitiei. Ungaria sterge — intr'o pri-
o brescere nerestrins'a, si numai prin di-
militaria regulat'a nedependintia a
poporatiuni si id in posessiunea sa o
rén aces mosii de statu, pre cari pana
a modicicu seu nemedilicicu, popora-
re le-a folosito intrege, — dar pentru
a mosii in schimb i dà — constitu-
tia si institutiunile precise ale vietii
luate de statu! Ér de alta parte, popo-
ra renuncia la urie'a (Lord) nedependintia
si a vietii sale nomadice si la o
din bunurile folosite de ea pana
si prin acel'a voiesse a-si ascurda
unule progresului materialu si spiritualu
banastrei ulteriore.*

*Aci ar trebui sè neoprímu si sè re-
menu si sè — reflectămu.*

*Dar — totu credemu că mai bine
se marcămu pre scurtu mai antau
nrulu intregu alu articulului.*

*Pesti Napló, dupa ce a pronun-
tare abnormitatile citate, se intóre-
ce asei-ce — pe semne — nu vor sè scie
in unu feliu de concesiuni pentru
poporatiuni granitiei, si li spune cu-
ca — desi teritoriu confinariu apar-
la corona ungurésca, insa —
nrulu istoricu de multe secole
da in contradicere cu faptele
rice!*

*Despre insusi avantaginu de
conspicu, libertate si civilisatiune, ce se
ude că ar compensa ori-ce sacrificiu
partea poporatiunei, „P. Napló” —
că „Sunt cunvinte frumosu
istorie, cari — asia cam dupa
dici de ani, déca sè provedinti'a va
potu se devina adeveru. —
Constitutiunea nostra abia pote sè
si preibsa poporatiunilor din gra-
de catu cugetulu si moravurile si
măntua loru militaria;” etc.etc.
In fine „P. Napló,” (ca si noi,) —*

*partirei teritoriului granitiei, si aréta,
catu de bine si de usioru potea sè fia im-
partit intregu teritoriulu Banatului in
5 — 6 comitate, bine arondate si usioru de
administratu. — Dar — cu tóte acestea,
pre cum am spusu dejá, este pentru pri-
mirea neconditiunata a proiectelor regi-
mului!*

*Apoi — de la acesti ómeni, cu ast-
felii de absurditati in capu, cu astfelii
de abnormitati in cugetu si inima, —
de la acesti'a sè se pótá asteptá consoli-
darea si inflorirea tieriei, fericirea popó-
ralor, inaintarea umanismului, nobilita-
rea genului omeneșcu!?*

*Vai de noi si amaru! De ce óre ne-
am desceptat; de ce vedem si price-
pemu binele si adeverulu? De ce nu dor-
mim somnul de mórtie alu secolelor in-
tunerecului si barbariei, candu a fostu
er'a de aur a stepanitorilor de asta
morală, pre candu astadi atare logica si
pretensiune — e unu anachronismu in
gretiositoriu!*

*Conventiune, pactu, tractatu — vréu
domnii a fi incheiatu cu poporatiunea
granitiera — pentru sacrificarea nedepen-
dintieei ei si dreptului ei asupra pe-
durilor?!*

*Rusinea sè ve mance, domnilor, caci
prin acésta mintiuna tocmai recu-
nosceti, cumca dupa dreptu si dreptate
asiá sè cadea sè faceti; dar — cumca
n'ati facut'o, si cumca tocmai statu sè ve
apucati d'a decide finalmente despre acea
poporatiune si cele mai sacre, mai vitali
interese, publice si private ale ei — fora
de ea, fora măcar unu representante, li-
beru alesu alu ei, — este unu adeveru,
o positivitate, o fapta — lumiei cunoscuta!*

*Voi — ca de inschimbu, pentru ne-
dependint'a sa si pedurile sale, vreti sè
dati acelui poporu *civilisatiune*. Voi —
civilisatiune? — Dar aveti voi, —
dar cunosceti voi acésta marfa?!*

*Voi, cari — dupa marturisirea mi-
nistrului vostru de cultu si lumina, sun-
tetii de parte de cultura, — dupa insasi
organulu vostru „P. Napló” — cam cu
50 de ani de parte; voi cari n'aveti codici,
de legi; voi a căroru administratiune, dupa
insasi marturisirea organelor vóstre —
este caotica si anarchica; voi — *barbarii
moderni*, pre cum v'a numitu dlu Trefort,
ilustrulu vostru min. de astadi, voi vreti sè
civilisati o poporatiune ce de 50 de ani
si mai bine se bucura de tóte legile unei
justitia si administratiuni regulate, —
măcar că — in multe privintie patriar-
chali si despotice, dar nici de catu selba-
tice ca prin comitatele vóstre!*

*Voi vreti sè ascurati poporatiuni-
loru din granitia conditiunile de pro-
gresu materialu si spiritualu, — pre-
candu, de la o marginie a tieriei pan' la
cealalta se scia, că administratiunea vó-
stra de siesse ani a adusu pre bietele po-
póra la sépa de lemn, si in privintia
morală, si culturală, si materială; pre-
candu voi nu poteti areta de siesse ani
a fi facutu — din milioanele bugetului in-
structiunei publice — alt'a de catu pen-
tru magiarisarea tieriei, ceea-ce pentru
popórale nemagiare nu pote sè insemne,
de catu — *inselbacearea loru!**

*Vai, vai, si ér vai! De nu ni-am pri-
cepe identitatea sortii, si de n'am scî
că la aceste retaciri cumplite si mesure
despotice — natiunea magiara n'are parte,
ar trebui sè desperamu d'a poté fi candu-
va frati si amici! Astfelii inşa cum sun-
temu cu domnii nostri, ni ascundem fa-
ci'a — noi de rusine pentru ei, de naintea
lumiei morale!*

*Éta ce tipu frumosu alu fericirei nôstre
interne, sub stepanirea magiara, cu complotul
dualisticu, ni desemna chiar astadi, in fruntea
a unu organu alu stepanitorilor, „Reform“
cea magiara:*

*„Casse góle, dări neplatite, restante ne-n-
casabili, deficitu: acésta e starea visteriei
statului; — cumplit'a orisa la bursa, caderi
de banos si de bancari, devalvări nemai pome-
nite ale hărtielor, ne'ncredere comuna: acé-
st'a e faci'a piatiei de bani.“*

*„Ragimulu ar doré sè îde imprumutu de la
piatia, ér piat'a cauta imprumutu la visteri'a
statului. Conoscut'a ortacă intre cersitorulu
schipu cu celu orbu, dă mai multa sperantă
de succese, decdu acésta comuna miseria!“*

*Situatiunea in care am devenit este se-
riosa in celu mai mare gradu. Tóte patimesecu
de unu greu morbu; intregu creditul nostru,
celu de statu si celu privatu, cauta vindecare,
insa nu-e cine sè-i ajute! — — — — —*

*Ce potere atractiva, ce farmeeu — pen-
tru granitia, pentru tieri si popóra, acésta man-
dra icóna a stării si statului nostru! — — —*

Pesta, in 31 maiu n. 1873.

*Nu mai incaps indoială, că complotul
monarchistilor din adunarea națiunale fran-
cese, a fostu pregitu de mana lunga, si că
acel'a a intrunitu pe trei fractiuni, intre sine
ne'mpacaveri, numai de fric'a de progresele, si
consolidarea Republicei. A vediutu adeca dom-
ni monarchisti, că poporul mereu vine a pri-
cepe marea diferintia intre principiale si guver-
narea republicana si intre monarchia, si mereu
se lapeda de acésta. Vedîndu acésta, ei au
trebuitu sè pricépa că, dupa politic'a lui Thiers,
celu multu pan' la capetul anului acestuia
fiindu a se disolve adunarea si a se face alegeri
noue, ei, monarchistii, se prefacu in nemic'a!*

*Dar — planulu monarchistilor — este
déjà constat, că nu reesiá, déca nu se aflau —
intre cei-o figurau de republicani, unii trada-
tori! Target si Deseilligny, fiindu că din Thiers
nici de catu nu voia a-ii cumpără prin portofóie,
cu vr'o 30 dintre cei asiá numiti nedependinti,
in momentulu decisivu au trecutu in drépt'a,
care apoi iuvingendu ii-a si remunerat in data.*

*Complotul dreptei deci — este reactiunca,
impedareea cu ori-ce pretiu, prin ori-ce medi-
lăce a progresului republicanu, identicu cu —
nimioarea loru!*

*Cumea chiar asiá e, dovedescu mesurele
déja apucate si manifestatiunile facute de nouu
guvern. Mac Mahon tramsa luni-a trecutu
unu mesegiu catra adunarea națiunale, prin
carele splica lini'a tienutei sale, program'a sa.
In trei cuvinte acésta este:*

*Facia de Germania si de poterile straine,
continuarea politicei dlui Thiers;*

*in intru — voi'a majorității adunării na-
țiunale este suprem'a lege! éra si pana candu
ea se va esprime prin legi, in administratiune
ómeni si instructiuni antirepublicane, prin cari
să se dréga spir itulu poporului!*

*Ca de incoronare se mai adaugu amenin-
tiari aspre catra cei ce s'ar incercă a se opune!*

*De altmintrelea foile republicane tóte,
mai foră exceptiune, au cuprinsu si dejudecatu
complotul cu motivele si tendintiele monar-
chistilor — in tocmai ca si noi, in fruntea
nrului precedinte. Republicanii in faci'a periclu-
lui, se apropiara si dedera man'a tóte nuantile sub
conducerea lui Thiers, Grevy si Gambetta, adop-
tandu o atitudine rezervata si moderata; ér po-
porulu pretotindenia subscrise si tramite adrese
de recunoșciuia si de aderintia catra dlu
Thiers. —*

*Barbatii nouui ministeriu mai preste totu
se recunoscu de ómeni forte dibaci si activi,
dar in parte precupenitória clericali, si asia-
dara cu atâtu mai periculosi. —*

Gentileti'a diaristicicei magiare.

*Am poté sè-i dicem u contrariului
nostru despre carele vremu sè vorbim
asta data, si — „ungurulu Marat din Ba-
natu,“ — déca n'ar fi pré mintiunosu;
dar in fine adeverulu e că — elu este
unu adeverat si genuinu „fogd meg“
modernu!*

*In Banatu, déca am vré sè spunemu
cum e, ar trebui sè dicem u că — nici
nu essistu magiare. De unde naibe?!*
Calatoresci crucisiu si curmedisiu, trece
prin sute de sate romane, dieci de sate
svabesci, multe si serbesci, dar — ma-
giare, afora de unele contractualiste din
Torontalu, cu greu vor fi 10 la olalta.

*Dupa datele ce tocmai de curendu
publică guverniulu magiari, numerul
susfletelor in Banatulu intregu, trece
peste 1.300,000; magiarii adeverati abia
vor constitui a 25-ea parte! — Numai
lipitorile poporului — tóte se dicu ma-
giare; dar si acestea, ori cátu sunt de
rele, totu nu sunt multe.*

*Si cu tóte acestea regimulu ma-
giariu, si cu organele sale comitatense,
din banii poporului creara mai anu o
fóia magiara de dia in Temisióra, sub
titlulu de — „Temesi Lapok.“ Ea este
spriginita din oficiu; comunele sunt avi-
sate si ici colia constrinse a o prenumerá,
măcar că — nime nu-i are folosulu.*

Si — ca este chiamarea acestei foi.

*Mai antaiu de tóte: a respondi ma-
giarismulu si a cantá glori'a stepanirei
magiare, fericirea tieriei si a poporului,
— firesce in limba priceputa numai dom-
nilor, si nici de catu a acel'a de cari'si-
bate jocu, amaritii de ei!*

*Acésta fóia deci, cu totulu in con-
formitate cu originea sa, cu totulu co-
respondintă susfletului si inimei celor'a
caroru servesci, — mai vertosu contro-
lédia si combate si denuncia miscările
si pretensiunile națiunali, si — striga
barbatesce guverniulu: — „fogd meg!“*

*Se'ntielege, că si noi am fostu si
suntemu unu obiectu de predilectiune
al nobilei ingrigiri a acestui onorabile
organu oficiosu magiariu. Dar noi — nu
avemu slabitiunea d'a vré sè ne mancămu
cu — acei-ce si facu detorinti'a chiamă-
rei, ori cátu de marsiava sè fie ea.*

*Multi credu, că — fie-iertata „Pa-
tria“ lui Pista, cea din tufa, de aceea a
morit, pentru că noi — ignorand'o, i-am
detrasu hrana vietii; — dar sunt si de
aceia, cari tienu, că ea a trebuitu sè móră,
pentru ca „Temesi Lapok“ să-si asigure
viéti. Ori cum va fi, cugetulu si moral'a
din unu si din alt'a sunt identice si toc-
mai de aceea noi, si facia de „Tem. La-
pol“ am urmatu aceeași tienuta, casi
facia de bancrotat'a „Patria“ a lui Pista.*

*Si totusi asta data cauta sè curmămu
tacerea; pentru că obrasnic'a organu-
li magiariu „Fogd meg“ din Temisióra,
nu se mai multumesc a ne atacă si im-
balaci pre noi, ci 'si tiesnesce spurcatulu
veninu alu inimei sale si asupra unei
persone, dupa pusetiunea ei, mai pucinu
indiferinte pentru chionările sbirilor.*

*In nrulu seu 114 din 17 maiu, a. c.
acestu diuariu domnescu, in articululu de
frunte se occupa de noi, de „Albina;“ ne
numesce organulu ultra-nationalilor, ne
recomenda desclinitiei atentiu a guver-
niului, pentru directiunea nostra restur-
natória de statu; si in fine denuncia re-
spicatu, că „Albina“ intr'unu nr. 6
care, „intr'unu lungu articlu de fondu
desbatere reconstruirea Daciei, de la Tisza
pan' la Dunare, pentru cele optu milioane
de romani.“ Si incheie cu ostarea: „De
la închiriajă“ —*

să pună capetă agitațiilor trădatore de patria a le Albini! Dar mai năște eschiamă — ingamfanțu-se și admirandu-si nămul că — „nu crede ca pe rotundul catră poporului nostru, să-i dorim culmei să mai fia tierra, unde atât de ave si nepedepisit să se poată proclama ideile restoratorie de statu!”

Lucrul e simplu: mintiuna ună, si — mintiuna cealaltă.

Nici e adeverat că „Albina” cindava a proclamată avea restorarea Daciei de la Tisa pană la Dunare; nici e adeverat că în Ungaria s-ar tolera unu minuță o politica restoratorie de statu — din alta parte, de cătu dōra de la domnii magiari insisi! „Temesi Lapok” s-au păcalit ele înseși pre sine, prin reputația ochilor săi a inimii sale.

Cu atâtă, în cătu pentru noi, am fi finit. Ddieu bunul să nădenești și să bîri totu ca să „Temesi Lapok”, care atâtă de prostu să ese cu mintiună și reputația în facă lumei; căci — facia de atari nu vom ave nici cind trebuința dă ne aperă!

Vine însă apoi generosul d. „fog meg” de la „Temesi Lapok”, să — iē de peptu și-l aruncă preda steponilor săi pre dlu Paulu Rotariu, carele este amplioata comitatensu! Si — pentru ce ore? Pentru că a anunțat în „Albina,” venirea artistului Jonescu la Temesiora și darea de căte-va reprezentări teatrale prin societatea sa.

Ati auditu criminalitate?

„Ce cauta dlu Rotariu, în colonele Albinei?” — Asia striga cu inversiunare gentilului nostru! De sicuru să elu să unu și radatoriu de patria, ca să Babesiu!

Minunat! Aici ni vine a minte „Reformă” cea magiara, organul duii c. Lónyay, celu ce a păcalită atâtă de uritu pre romani cei mari din Ardeal. Acăsta făcea, are în nrul său de dominează treceau unu articolu despre pădurile din Nasăud, date său vândute comunei „valache,” care — tōte sunt „daco-romani”!

Se trage guvernul la grea responsu, că — cum a potut să dă — 90,000 de jugere de pădure — daco-romani? — căci toti Nasăudenii sunt daco-romani!

Bravo, bravissimo! Vedi astă li trebuie Romani cei săi și guvernamentali; asia li trebuie Bohatiilor și Oltenilor și Besanilor, — apoi și dui Rotariu, carele inca a tinență la guvernamentală și a credutu în ei!

Intrăstă unu punctu dămu cea mai deplina dreptate contrarilor noștri, domnilor magiari. Adeverat este,

daco-romanisti suntemu noi toti romani, căci avem unu picutu de semțiu de onore, și unu picu de iubire și credință catră poporului nostru, și-i dorim culmei să mai fia tierra, unde atât de ave si nepedepisit să se poată proclama ideile restoratorie de statu!”

Apoi da, guvernul și omenei săi regulată inseră diferite publicații în foile oposiționali, încă să cu tacse; — dlu Rotariu a socotită dōra, că să la noi, deca este a înscintia publicul nostru despre reprezentările duii Jonescu, acă să mai cu bunu efectu se poate face prin fōia cea mai cetea de publicu, pre cindu inteleptul, generosul și lealul magiari de la „Temesi Lapok” împuța o mare crima, că a mersu la „Albina” și nu la care-va foia locale magiara său germană, pentru dă informă pre publicul romanu despre teatru romanu?

Dar inca să altă lu mai mai dōre pre dlu Dr. Kakujai, aceea adeca, că — cum vine in atingere dlu Rotariu, referintele orfanul alu comitatului — cu „Albina?” să mai de parte că, — cum de dlu Jonescu și incepe reprezentările tocmai in diua de 3/15 maiu, „pre care Romanii ultraisti, în tōtă tierra o folosesc pentru manifestări?”

Dar — pré onorabilor de la „Temesi Lapok”, dar ore deca nu s-ar fi înțemplatu tocmai asia, precum să intemplatu, cum vi-ati merită voi vieti că denuncianti a nume? Bucurati-ve, că intemplarea vi-a datu ocazie buna dă vi imprimi nobilă chiamare ce aveți!

Dietă Ungariei

A mai tienută siedintă sourte și mercuri a treoută, și ieri, vineri, dar — siedintă de mercuri a fostu numai pentru dă primi unu nunciu din partea casei magnatilor; era in siedintă de ieri să se verifică nou-alesul deputatul lui Hatiegul, c. Lónyay Béla, apoi să se prezintă creditorialele duii deputatul Joachim Muresianu din Nasăudu (NB! Acuma nu mai există cercu în Transilvania, nereprezentat in dieta, și — reprezentanții coloru 1 1/4 de milionu de romani sunt — 2 romani, Nemesiu și Muresianu, și vr'o 12 magiari, care diu urma să-ai comperat mandatul formalmente — pre bani!

Înălță passivitatea decrată la Alba-Julia, aperata cu multă dibacă de Dr. Silasiu in „Reformă” din Viena, și — radicată pana la ceria — de Baritiu in „Romanulu” din București! —

Afora de acătă in siedintă de ieri său mai referat o multime de petiții, foră nici unu interesu pentru noi. — —

Despre siedintele și activitatea Dietei

magiere in maiu este sentință generală că, au fostu timpu să bani perduți!

Criticile ce facu — tendalării Dietei noastre unele foi, chiar și guvernamentali, precum de exemplu „Reformă,” „Ung. Ld.” și „N. P. Journal,” mergă pana a atingețea — foră ca însă cuiva să-i pase cătu de pucinu! Cam 80,000 de fl. costa Dietăi pre o luna, și pentru acestea colosală sumă (dd. deputat nău altu merită, de cătu că — să-ai perduță timpul in Pesta!

Acătă e energetică activitate, pre care o promitea guvernul magiaru de astăzi, candu să se instalatu!

Acuma pentru Rosalie Diétă eră va avea terii vr'o 10 ori 14 dile, dar diurnele le tragă și mersu se starușă că să se urce la 10 fl. de la 5 pe dia!

Pesta, în 26. maiu n.

(Unu semn de viață simpatia a francesilor pentru noi romani.) Suferintele și dezastrale comune, intaresu legatură de amără intre frati și-i indemna să ajută unul pre altul. Asia e să în privință poporului.

Nici odata poporul romanu nă demuștră, dar nici nă avutu ocazie a demuștră atâtă simpatia, atâtă amără și devotamente pentru soția sa Francia, că sub cursul nefastului reșebel din urma, cindu în vederă nefericirei și suferințelor ei, romani de pretoțindeni pre unu momentu uităsera de ale loru proprii mihi de lipse și suferințe, și pré bucurou și-ar fi versat sangule pentru Francia, ce însă ne-ăternendu de la ei, a trebutu să se mulțiumi cu manifestarea pe facia ai simpatiei și cu succurgerea cu denariul loru spre aliația dörerilor și misericordia celor nefericiti pre campulu bataliei!

Francia d'alta parte, nici cindu alta data nu să convinsu că să înăsesc nefericirea a sa, despră aceea că, ce popor fraticesc, ce înime rudite și credințiose posiede în România din Oriente! de unde să ai și bravi fii, cătu li permite critică situatiune, se interesează de noi, și vinu a ni tinde măna de ajutoriu; deocamdată de ajutoriu numai pe terenul culturii; căci crudimea invingătorului fizică a despăiat de călălăta influență mare, fizică și politică; eră conjuratiunile Monarchistilor și Ultramonatilor săi, a acestor bande impălatorie de popor, inca nu-i lăsa pacea și linisces de căci atâtă lipsă ar avea pentru ce a-si recopă locul în fruntea națiunilor.

Este cunoscutu, căci să se publică prin toate foile naționale, cumea in Paris să se constituă o societate cu unu comitetu spre a imparti intre romani și slavi, din părțile Orieștilor cărti franceze, intru respondirea sciintiei și specialu a cunoștinței literaturii franceze.

Societatea de lectura „Petru Maior” Pesta, să se desfășoară deci cindu unu dintre brii acelu un comitetu, anume catră cindu ilustru filo-român Emiliu Picot cu rea, ca să fie să ea împartășita din acela Franceză, semțindu lipsă de acestea cu altu vertosu, căci teneretul nostru, căci intelectua nostra din Austro-Ungaria pană acă patu spiritual minte numai din fontană și turei germanei.

Dlu Emiliu Picot, celu ce nă incopăstră și în Paris simpatia ce o avea noi Români din acătă monarchia, atunci să în medilocalu nostru, și cunoscându-impregiurările cu indatină să se amabilită a implinif rogătea societății, de la două septembri onorandu-o cu tramiteră pră frumosu nru de cărti, pre langa urmăripișola imbucurătoră:

Paris 2 apr. 1873, 7 Place d'Eyl Domnilor!

Repondindu la epistolă, ce ati voită a-mi adresa cu datul de 1. martiu am onore a vi anunțată trămiterea unu chetu, marcatu „E. P. 14.” și portând supra numele „M. Mihali”, vice-președinte dvostre.

Acestu pachetu, care va parasi Paris cu trasupă rapede, conține 126 volume destinate societății dvostre și 26 volume găsimăștilui din Bradu, caruia spăveti binevoi să ve însarcina dă le transmisă.

Acătă pachetu, care va parasi Paris cu trasupă rapede, conține 126 volume destinate societății dvostre, ce spăpete completă ma tardiv, compusă mai din clasicii: Corneille, Racine, Roileau, Montesquieu, Pascal, etc. opuri de istorie și teatru și de legi.

Mai multă din aceste opuri ce vi le sămătu, nu sunt nouă, dar suntemu securi, sunt totusi de unu folos profitabil.

Unu număr de ore-care din ele vi se răsuță de către scolă normală superioară, unde se formă media toti profesorii, cari apăropă liceele și colegiale noastre. Credem, că primii cu placere așteptă semnul de sim-

Ni pare reu, domnilor, că nă am repondere mai de grăba la cererea dvostre, am avutu necesitate de timpu, spre a cărtile oară vi le expădăbău.

Mai pregătimu inca și alte opuri pentru Români din Ungaria, și sperăm, că va trece multă pana ce le vom completa.

Multamindu-ve din adancul cu domnilor, pentru cuvintele caldureșe și binevoitoi a ni adresa, am onore la români și vi se exprime stătu în numele meu, că numele amicilor, ou cări sum asociati, interesa cărti portău pentru devoluții și binevoitoră.

Noi credem, că Români sunt chinești și ocupă unu locu în lume prin lucrare și intuție; și nu ne vom potă felicită de căci, prin modestă noastră inițiativa vom mediloca vr'unu profitu în privință acătă.

Me folosesc de acătă ocazie, să ve rogă, domnilor, să primiți ascură și suținemintilor mele fratiesc și devotate.

Pentru comitetu: „Picot m. p.”

FOIȘIORA.

Serbarea Jubileului de 25 de ani alu dilei epacali de 315 maiu 1848.

Blasius, în 15/27 maiu 1873.

Natură întrăga să se imbracă in pomposu seu vestimentu de primavera. Campulu, codrii suridu privindu la splendoră ei, eră parcerile cu melodiosulu loru concertu incanta și desfășările animă omului premarindu pre dinvinulu creator. Totul adeca și tōte erau in activitate, in lucrare și miscare. Numai noi dar să dormită și se remanemu surdi și muti facia cu aceste schimbări și admirabili probe de viață ale naturei?

Ore nă situ și pentru noi tempulu, in care măcar pre căteva momente să ne mai revocă o data in memoria maréi a suvenire a dilei de 3/15 maiu 1848? A dilei de renascere a conștiinței noastre naționale, a dilei aceliei, in care să a decretat deplină libertate și independentia a poporului nostru ce in decursulu atâtării seculi a fostu insultat, flagelat și maltreatat: din partea tiranilor seculari confisicatori de drepturi publice, — si in carea in fine poporul insufletit de adeveru a jurat credinția sempiternă trinității „libertate-egalitate-fratiate”!

Etă trece unu patrariu de seculu de la maréa dia a reinviarei noastre nationale, se indeplinira 25 de ani de candu chiar pre acestu locu sacru, numit „Campulu libertății”

40,000 de romani, adunati dintre cei mai bravi ai tierei, pentru eliberarea poporului de jugulu domnescu, pentru nedependența patriei și naționei sale, oferău sacrificiul scumpului loru

Si ce imbutătiri, ce favoruri, ce drepturi să facutu pentru noi in decursulu acestui patrariu de seculu? Ore nu suntemu săli și astădi a vedea infișe in sinulu naționei noastre rane ucidătoare de spiritu și viață natională? Ore nu se intrude intre fiii naționei noastre coruptiunies, acelu venindu ce se impare dulce, dar care omora mai securu pre omu pre nesimtire!

Una spația nouă ne cuprinde, privindu cu seriositate la suferințele cele grele și la simțomele cele triste, ce se manifestă pretotindeni in poporul nostru; — una cutremură de pământ par' ne anuncia apropiarea unui viscolu mare și infișat!

Facia cu aceste să nu ne miscăm, să ne prevedatori, să nu tindem să pretempări și delatără?

Eu nu numai credu, ci sum de firma convingere, că fie-care Romanu adeverat pastreză in animă sa dorulu de a mai reveni măcar pre căteva momente la suvenirea placuta a dilei de 3/15 maiu 1848, si — cu cătu mai grea săptăne ne apăsa, cu cătu mai multe sunt dorerele noastre, cu atâtu mai vertosu, căci — animă văzută, sufletul măhnită, cautandu balsamul de vindecare și ne afliantă — de susu pana diosu nicăiu, și aduce a minte de „Campulu libertății,” unde gloră drapelul romanu naționalu sempiternu să a redicatu sus pona

ceriu, și prin acătă a redicatu diu'a prește cele-lalte dile comune, nu numai in analale latiniștilor de pre cōstele betrenilor Carpați, ci și in a le omenimelui întregi, devenindu a nume la noi de adeverata diu'a a Pasciului nostru național. — Fie-care Romanu adeverat diu' pestră o schiță in pieptul și animă sa, de in cele-ce odeniora și ușău prește văi, munti și campi, din locul acestu sacru;

fie-care Romanu adeverat vă afli în demnă nou de a-si manifestă la vîtră sa aderintă — eterna la principale proclamate aci, pre acestu locu!

Pre cum năște și acătă a redicatu diu'a prește cele-lalte dile comune, nu numai in analale latiniștilor de pre cōstele betrenilor Carpați, ci și in a le omenimelui întregi, devenindu a nume la noi de adeverata diu'a a Pasciului nostru național. — Fie-care Romanu adeverat diu' pestră o schiță in pieptul și animă sa, de in cele-ce odeniora și ușău prește văi, munti și campi, din locul acestu sacru;

ceriu, și prin acătă a redicatu diu'a prește cele-lalte dile comune, nu numai in analale latiniștilor de pre cōstele betrenilor Carpați, ci și in a le omenimelui întregi, devenindu a nume la noi de adeverata diu'a a Pasciului nostru național. — Fie-care Romanu adeverat diu' pestră o schiță in pieptul și animă sa, de in cele-ce odeniora și ușău prește văi, munti și campi, din locul acestu sacru;

tati bine și sante noastre cause naționale meritău intregă noastră stima, reverență, iubire.

Inca in preseră dilei, la 8 ore, ju studiu din locu, sub conducearea flamurilor naționale, și intre canturi de imne naționale compozite și de muzica, — in curtea și în interiorul se pregăti pentru festivitatea diu'a. Aci la ferestrele de către piata se expăște trei transparente, unul cu inscripția „Murimus mai bene in luptă cu gloria de cătu să fim sclavi frasi in vechiul pământ” — altul cu inscripția: „din 3/15 maiu 1848: Viația 'n libertate” — treilea, cu inscripția: „105, Dacia

In față a acestor transparente ju stăte cătu-va tempu pe locu, cantandu și canturi naționale. — De aci cu flamurile naționale, cantandu și incantata și petrecând muzica, și indreptă mersul său, spre a se juca la piata se opri la Casă tutelui literaturii noastre Timotei Cipariu, du-i unu freneticu „Să trăiescă”!

De aci porni junimea studiu din piramida, care să ardească in antea măsuției, la medilocalu piathei, și carea conține multă și splendoră dilei. Acătă a frumusețea și decorata cu colori naționale având juriu in prejuru in forme de pătră in coloane naționale — lampe in cari ard mini. — Pre formele aceste se așau și înălțări, intru memoriile dilei, precum: „Viața națională”; „Să trăiescă concordia” sau „Să trăiescă fraternitatea”!

Act, după ce se cantă imne naționale dedică tinerii de a VIII. clasa gimnaziului

Societatea primindu cărțile a sprijinat
statută protocolară marimilor dona-
tori, ale căror nume sunt scrisă pre- cărțile
ștute, și în inscripția comitetului a trămit o
mențiune specială la adresa lui Emiliu
Picot. (Acăsta adresa — speru că se va tra-
dă onorată Redacției spre publicare în „Al-
bum”, fiind acăsta foia cecă ce se cetește în
comitetul din Paris.)

Între cele 126 de cărți, multe au unu-
toiu de căte 4—5—6 fl. sunt legate cu una
scrisă rara, cu eleganță și gustul fran-
zului.

Multă din donatorii și în publicu-
lui, mai vîrstosu lui Emiliu Picot, care atâtă
multă simpatie manifestă pentru Români
este totu, și pentru noi cei din monarchia
etrusca în special, și carele ocupându-se cu
în caldura de cauza literaturii și culturii
noare, este totu de o dată celu mai fidelu și
nu intrepătre alu semnificativelor și aspi-
rările noastre în publicistică franceză.

In fine inca un'a. Am vîndut o epistolă
în Paris, de la unu pré demnun membru alu
jubilului comitetu, unde se face întrebare:
— cari ar fi locurile și corporatiunile ro-
mâniilor mai de aproape să se trăma din
înțele ce mereu se aduna în Paris și Francia?

Si pana candu barbatul nostru, catra
de sună acăsta întrebare, și-va face combi-
narea sa și va dă respunsul seu, fie-mi per-
suade ca unui modestu, dar pré devoutatu,
albui jumai romane studiouse — a adu-
prin acăsta la cunoștința onorabilului
membru din Paris, cumca: *Reuniunile de lec-
ții de cultura națională a studenților no-
i sunt cele ce mai vîrstosu merita și consi-
stă la împărțirea cărților și între acestea*
Cabinetul de lectura alu Societății
ROMANIA JUNĂ în Viena, Marokaner-
Nro. 8. — (L. G.)

— va reflecții, relative la alegerea și
a membrelor ordinarii (salarisati)
membrilor scolasticu alu Consistoriului ar-
chidiocesan din Sibiu:

Postul unu, seu după imprejurări, a
membrilor ordinarii, (cu salariu,) în
membrul scolasticu, și provadit u §. 115 alu
membrul org. Chiamarea aceluia său a acelora
membrilor, se cuprinde în iusasă chiamarea sena-
tului scolasticu, normata prin §§. 122, 123,
127, 128, 129, 130, 131. Acăsta chiamare
membrului scolasticu se estinde în principiu
pe tuturor membrilor lui, ordinarii
membrari; în praca insa sarcina cade —
frecă asupra membrului, seu membru
cu salariu; — căci membri ordinarii, pen-
onorece ce o au ca atari facu destul

déca asista la sedintia ca votanti, si nu se
pote cere ca ei să-si neglege ocupatiunile, după
cări trăiesc și să se occupe cu referadele în se-
natu și cu excursiuni pentru visitarea scolelor
prin archi-diecesa.

Sinodul archidiocesan din anul acesta,
din considerația medilăcelor pecunia-
rie marginite ale archidiocesei, a alesu ca el în
perioadă trecută, numai unu membru ordinariu,
cu salariu de 1000 fl. și 600 fl. pentru suporta-
rea speselor visitării scolelor, și a votat 200 fl. remuneratune, pentru unul diu mem-
brii onorari, cărele va avea să faca referadele
în senat, în absența membrului ordinariu.

Fostă dăra corecta său nu procederea si-
nodului?

Dispozițiunile legei susu citate sunt chiar
căescă-le ori-care omu cu pricepere și ne-
preocupat; mai iată apoi în considerație și
imprejurările în cări trăim, și se va convinge
că, procederea Sinodului a fostu corecta, a fost
după lege și ameșurată imprejurărilor. Deci
repetam: ca să se convingă despre acăsta ne-
scine, se recere să fie omu cu pricepere și
nepreocupat; căci am auditu pre unii ómeni
vorbindu în sinodu și scriindu în diuaria, și
între ei unii detori, cări se încercau să demon-
stră, că Sinodul a vămatu legea în punctul
indicat.

Asia unu doctoru cu legea în mana afir-
mă în sinodu, că acăsta nu are dreptu, să pună
membru său membru referent în senatul scolasticu!
Acestu dnu ori n'a potutu, ori n'a voit
să precepe că membru ordinariu, făcia de căi ono-
rari ai consistoriului, nu sunt decât referenti,
pre cări, după §. 115 are să-i aléga. Sinodul
și cări nu remanu să denumiți prin presi-
diul Consistoriului.

Apoi în anul expirat s'a sustinutu de
unii în consistoriu, și în anul acăsta de unii
în Sinod și chiar de presedintele substitutu
în „deslucirile” sale, că membrulu salarizatul alu
senatului scolasticu, nu e alesu, decât pentru
a face referadele în senat, și sub acestu pre-
testu nu l'a lasat să cerceze scolile, de unde
noastea nici nu au fostu cercezate de nime din
partea senatului scolasticu.

Despre cei ce interpreta astfelju legea,
— și astfelui o au interpretat chiar unii ce si-
dau aerul de a fi datatori de tonu în regula-
re și administrarea afacerilor noastre biseri-
cesc și scolare; nu potem de cătu să dicem
că, său n'au de locu pricepere pentru legea po-
sitiva, său sunt preoccupied, — și în casulu de
antai facu rusine atestatelor și diplomelor
loru, și sunt de compatimiu; ér în casulu din
urma loru nu li a fostu și nu li este de lege, ci
— numai de personale pentru cări, său contra
carora sunt preoccupied.

Acesti laudati interpretatori ai legei mai

fau totu ei în unu altu punctu abusu cu legea,
în cătu i vine omului grătie de ei. Legea adică
prescrie în §. 117 că asesorii consistoriali să fie
barbati deplin calificati și bine meritati pe ter-
enul bisericesc și scolaru. Si bine e: legea
vorbesce în interesul causei bisericesc și sco-
laru; bine ar fi déca totu deun'a să ar poté urmă-
aceea. Înse, cine nu știe că, pre cum în alte
puncte, asia și în punctul acesta nu totu de
un'a se poate pune în lucrare legea precum ar
trebui să se pună. Acăsta o scu pre bine și
dnii interpretatori, de cări vorbim. Cu toate
acestea ei la ocasiuni de alegeri au arătat, că
déca persoană, ce este să se alege pentru cutare
postu — este grata, nu întrăba multu de califica-
tiunea ei; éra déca acea persoană li este ne-
grata, apoi se vede cum striga, că nu e indrep-
tată pentru acelu postu! Éta abusul! Ei,
condusi de unu nefastu spiritu de clica, inter-
preta legea, precum cerau interesele și vederile
clicelor, arătanu-se cu totul ne-aplecăti, re-
cunoscă, că se poate să aiba cineva merite pen-
tru scolă și să fia de specialitate pedagogica,
afara de ei și favoritii lor!

Cătu de multu și permitu unii din acăsta
clic, se poate vedea și din o scrisoare, ce nu de-
multu unu doctoru a adresat Redacționii dela
„Herm. Zeitung” (nr. 117,) în caza după ce
constata, că în recunoșterea meritelor sale pe
terenul scolasticu a fostu alesu de două ori
unanimu (?) în senatul scolasticu, și după ce
face aluziune la amplioatii pensionati, spune că,
preținsei partide liberale i-a succesu act în locu
a alege numai ómeni, pre cări densulu nu-i poate
recunoșce a fi de specialitate.

In preocupatiunea sa acestu d. doctoru n'a
cugetatu de securu, că — cui face afroantu.
Densulu esitu de ieri de alalta-ieri din scole,
cădă, foră și poté arăta o singura faptă măcar,
a provoca la merite pre terenul scolasticu, ca
să intunecă pre altii! Cei de o panură cu den-
sulu poté să-lu amagiesca, astăndeu-lu în
credinție desiere de acestea; dar noi i vomu
spune limpede, că déca a fostu vreodata alesu
în senatul scolasticu, să alesu ca și alti colegi
de ai sei în lipsa de altii mai meritati și — ca
să i se deschida ocasiunea d'a inveti și d'a face
merite; căci în titlulu de doctoru, său de calu-
geru, său d'aldestea, nu toti omenii vădu me-
rite și calificatiuni pentru posturi practice.

Terminandu vom să dăm expresiune spe-
rantiei că, nou alesulu membru alu senatului
scolasticu, nu se va lăsa să fi confundat prin
ómenii clicei în chiamarea, pentru care s'a alesu.
Chiamarea sa se cuprinde cu preferința intru
a culege informațiuni exacte despre starea
scolelor noastre și a starui cu tota barbația,
alătura cu inspectorii districtuali, ca celea ce
există, să se sustina în caracterul loru conte-
sionalu și să se imbunătățească, éra unde nu

există, să se infinită; — densulu credem, nu va fi impededat, precum a fostu anteceden-
tul lui, căci banurilele și temerile ce le au-
nutritu impededatorii, vor fi disparuti d'oră prin
schimbarea personalor! . . .

Frauia in 20 maiu 1873.

Date autentice

despre numerul armatelor germane,
ce la 1870 si 71 au atacatu și devinsu
Francia.

Abia acumă reporturile oficiali ale mini-
sterului de resbelu fecera lumii cunoscute totu
cifrole, genuinu și adveratul despre poterea ar-
mată a Germaniei, carea a participat la res-
belul celu mare contra *Franciei*, și acumă se
vede chiar și nedubitabilu, în ce colosale pre-
valință a fostu nemții de la inceputu și pana'n
finitu, și cum — sub inadusitória apesare a
acestor orde armate, ca si cări n'a mai vediutu
lumea, era absolutmente neposibilu d'a se re-
culega și revangă biț'a *Francia*, de o data
căutropita și trantita la pamentu!

Dupa datele autentice ale inse-si Impera-
tiei germane, de locu la 4 si 6 aug. 1870 — au
calcatu pamentul *Fraciei* — pe trei locuri:
450.000; pan' la 22 aug. 1870 au mai intrat
alte 112.000; ér in rezerva la spatele loru
erau: 400.000. Va să dica de locu inceputul
s'a facutu cu: 962.000 de armati germani, cu
cari stateau in facia abia cam 250.000 de fran-
cesi! — De aci incolă totu mereu a crescutu
numerul armatilor nemți; pentru unul ca-
rele caderi, aducendu-se căte 3—4—5, astfelui
in cătu la 1 martiu 1871 se urca armat'a ger-
mană la 1.333.340 de braci!

Astfelui de armata — nu mai pomenește
istoria. Si aci ni se imbuldește întrebarea:
Cum óre va fi, candu facia de o astfelui de ar-
mată nemțiesca va săt o asemenea armata fran-
cesă? Dar inca — candu buna óra, facia de 2
millione germani si austro-magari, ar săt totu
două millione de italieni si francesi? etc. etc.

Si — ce óre este cauza de — lumea să a-
facutu marture parte, parte se aștepta la ast-
felui de tragedii ingrozitorie?

Nemică altă de cătu: pentru că corpu-
rile naționale au devenitu nesuferitoare de
umanitate și dreptate, necompatibili între sine
reciprocamente, — ceea-ce nu poate avea alta
consecință, de cătu — său separarea tărileloru
si poporilor după naționalitate, său — solu-
vi'a celor mai slabe facia de cele mai tari său
mai crude si obscurice, si prin urmare — o
luptă si dusmania ne'ncetata intre ómeni!

Acăsta e starea la care ne'a adusu stepa-
nitorii de astazi ai tărileloru si poporilor. —

— Pe curierul și Stefanu Iancu, și rostira cu-
tări acomodate dilei, pline de spiritu și vi-
e naționale, accentuandu-se din partea celor
în urma imbrăcioasă cu caldura a indu-
ni, ca unei arte, ce în scurtu timpu și în
a imbutetati starea materială a poporului
nostru. Totu acestu din urma ură din nou:
— trăiesca parentele literaturei Timoteiu Ci-
rinescu! revindecandu-i titlulu de reformatore
nostru nu numai a secolului prezintă ei și a cea
a venită! Pre langa acestu tributu de re-
cognoscință, nu lipsei nece blastemul si infamia
să capul tuturor calcatorilor, asupră-
toru si tradatorilor scumpej năsture junimea cu
aceste manifestatiuni serioase junimea cu
muri naționalu în mana jocă „Romanulu,” ér
aci merge in cimitirul gimnăștilui, unde conti-
nă cedutarea jocurilor naționalu pana după
oare.

Junimea teologică din locu inca a curse
cătu i să potutu, spre a dă dilei o insem-
natate și splendore cătu mai viuă — Intregu
titlul seminariale eră iluminat si să de acolo
ună mai multe cantece si imne naționale,
si ele pareau a redescăpă memoră celor
complete uante de 25 de ani.

La o ferestre a muzeului se vedea unu
transparente, în frunte cu inscripționea: „Pre-
său crucea'n frunte, căci óstea e creștina!”
în mediu eră desemnatu portretul lui
Constantin Barnautiu, a profetului si apostolului li-
ubitui române, juriu imprejurul înfrumsetatul
diverse flori, ér sub densulu se află inscrip-
ția „Dormiti în pace umbre, martiri ai
cristianismului! La ferestre biblioteca societă-

tatei delectura a teologilor se află unu trans-
parente cu inscripționea: „Libertate prin
lumina; — lumina prin libertate.” — Pre la
11 óre fie-care se departă la ale sale, spre a
dă repausul cuvenitul corpului fatigat prin
ostenele puse spre decorea dilei, — ducendu
cu sine fie-care firmă vointia de a continua
festivitatea în diu'a urmată, carea propria-
mente era serbatoreea cea mare.

Éta dar' sosește diu'a de 3/15 maiu, diu'a
cea dorita. — Inca in dori de demanția cătu
tenerei grabite cu flamure la locul cu deose-
bire menit, la „Campulu libertății” și respectiv
la tineretă și sănătate a maiestatii Sale,
Augustul nostru Imperator si pentru întregia
Augusta sa Casa Domnărie — apoi pentru vi-
tăitatea întregu poporului romanu! Nu lipsei
d'a se pronunci și aci infamia si blastemu si
supră capul tuturor calcatorilor si asupră
tiorilor nedrepti ai poporului nostru, cari stau
reci facia de interesul si benele ei, — si mai
vertosu a celor ce chiar lucra intru trădarea
si spre ruinarea ei. — Si aci a fostu, candu
— privindu cu óre-care neliniște internă a su-
fletului asupra locului, m'a cuprinsu grea intri-
stare că, tocmai acestu locu, care pentru noi e
de cea mai mare însemnatate si care ar debui
să fia — precum in animalele năsture cu litere de
auru năstere, asia si aci cu unu monumentu
pomposu însemnatu, pre candu elu abis e no-
tatu cu una simplă pietra asupra careia insasi
natură a sa conjuratu in timpul mai din căci
frangendu-se o parte; ér unde Ternavei tin-
diendu din ceince mai tare a se apropiă alu
cotropi. — Fia ca pre venitoriu acăsta dorin-
ția si necesitate să se văda indeplinita intru
onoreea si splendoră, ce i se cuvine!

mai antai se esecută santirea si a acestui locu
sacru prin rev. d. can. Ioanu Pamfilu, tenerul
gimn. Titu Moldovanu se săt pre pétr'a inceun-
giuata cu flamure naționale si tienendu în mana
o flamură, roșii unu discursu ocasiunalu esce-
lente si plinu de insufletire intru memori'a dilei
arătandu pre surtu progresulu nostru facutu in
acesti din urma 25 ani in idei, in credințele si
esperanțele naționale, intretiesendu necesita-
tea teatrului romanu si celu pucinu a unei
academii române de drepturi. Si acum de
locu se redică ură entuziasme pentru in-
delung'ă vietă si sănătate a maiestatii Sale,
Augustul nostru Imperator si pentru întregia
Augusta sa Casa Domnărie — apoi pentru vi-
tăitatea întregu poporului romanu! Nu lipsei
d'a se pronunci și aci infamia si blastemu si
supră capul tuturor calcatorilor si asupră
tiorilor nedrepti ai poporului nostru, cari stau
reci facia de interesul si benele ei, — si mai
vertosu a celor ce chiar lucra intru trădarea
si spre ruinarea ei. — Si aci a fostu, candu
— privindu cu óre-care neliniște internă a su-
fletului asupra locului, m'a cuprinsu grea intri-
stare că, tocmai acestu locu, care pentru noi e
de cea mai mare însemnatate si care ar debui
să fia — precum in animalele năsture cu litere de
auru năstere, asia si aci cu unu monumentu
pomposu însemnatu, pre candu elu abis e no-
tatu cu una simplă pietra asupra careia insasi
natură a sa conjuratu in timpul mai din căci
frangendu-se o parte; ér unde Ternavei tin-
diendu din ceince mai tare a se apropiă alu
cotropi. — Fia ca pre venitoriu acăsta dorin-
ția si necesitate să se văda indeplinita intru
onoreea si splendoră, ce i se cuvine!

Dupa finirea ceremoniilor cuvenite la lo-
cul acesta, insufletitii de cele audite si petre-
cute acolo, cu totii returnarămu pre la casele
năsture, ducendu cu noi in animalele năsture, su-
venire dulce. —

Aci mai am să notificu că totu pentru a
contribui la serbatoreea si splendorea dilei, s'a
fostu determinatul pentru diu'a acesta si
serbarea Maialului junimei studiose din locu,
in Bercau metropolitenu, la 2 óre după amédi,
acăsta petrecere dein cauza tempului nefavori-
toriu, s'a amanat u §. 17 a. l. c. ér a teologilor
s'a tienutu in 16 a. l. c. totu acolo. — Amba-
lele Maiale, desi foră publicu numerosu, cum
doriamu si asteptam, a decursu totusi in dep-
lina armonia si spre deplina multiumire. —
Serbarea ambelor a durat pana la 9 óre săr'a.
La aceste petreceri din candu in candu mai
revenirămu a discute asupra marei importanțe
a acestor dile ale Pascilor năsture naționale,
redicandu in forma de toaste urări de felicitare
pentru mai multi bravi barbati ai năsture

Revolta in Carasiu.

Dilele trecute foile straine scrieră despre o revolta mare a luteratorilor la marginea comitatului Carasiu, pentru a cărei potolire poterile comitatului s-ar fi arestată pre-mice, mai târziu rescolă s-a negat.

Nă din orașelulu montanu *Ducnecea*, cerculu Bogosiei, nă se comunica, cum că acolo intră devenit dilele trecute întrăga comună s-a rescolat in contra societății franceze a drumului feratu de statu.

Cauză a fostu că unele organe ale numitoi societăți au avutu cutesantă de a incunjură cu gardu pasciunea, (izlazul,) din veci posesiune comunala, si a inchide vitele locuitorilor de la acestu locu de pasiune.

Bietii locuitori, nacagiti pentru acestu actu violent, demnu de timpurile Hunilor și Gotilor scindu-se in dreptulu loru, rupsere gardulu, și — și bagara vitele in izlazu. Societatea inse dede de se facă gardu nou, totu d'odata conducerorii la spargerea gardului primu, fusera arestati. Dar ce să vedi acumă! poporul infuriat se sculă cu micu cu mare, barbati si femei Romani si Nemți inarmaudu-se cu ori ce li veni la mana, plecara spre a-si elibera pre fratii arestati cu poterea, si a nimici nefericitulu gardu; ce se să intemplă, la care ocasiune pretorele, comisariul de securitate cu pandurii sei, precum și judele si notariulu comunala fusera batuti si alungati din comună, cari pestedéluri la Bogosie, cari la Oravita. Furi a poporului in contra domnilor ajunsese la culme. Batutii si alungatii domni telegrafara comitelui supremu la Lugosiu si ministrului Szende Béla in Pesta, cerendu de la ei ajutoriu in contra resculatilor.

Cestu din urma in data comandă priu telegrafă dōue compagñii de honvédii de la Oravita la Duonecea cari si pornira in marsu fortat spre a restabili ordinea.

Mai amenințu sosi și v.-comitele din Lugosiu, carele essaminandu cauza rescolei, conformulei trebuu să sustiena dreptulu comunei in contra societății. Spiritele insa totu nu sunt liniscite si ele pretindu o satisfactiune esemplaria in contra órbei cutesantie a unor domni de la societate, cari radimatii pre convintă guvernului — pentru meritele si spesele cele mari ce face societatea la alegerile de deputati dietali, tōte si permitu spre daună si asuprirea poporului. —

Adrianu.

M. Radna, 15/27 maiu 1873.

(Visitatione scolară pe neasceptate; pre-mierea copilpru romani pentru limb'a magiara!) Astădi intre órele 10 si 11, elevii scolii romane din locu avura norocirea — pe ne-asceptate a fi cercetati de o comisiune a domnilor magiari, in trante cu pretorulu cercualu. —

Suprindere rara nă fost, căci asemenea ne-asteptate visitatiuni sunt mai de multe ori pe aci pe la noi; dar — mirarea a fostu că — domnii venira numai ei de ei, adeco, foră a fi insociti de inspectorele scolii său măcar de unu inteliginte romanu. Ce óre avea să dica acăstă? De luor imbucuratori — nici verbă nu potea să fie; căci am ajunsu de — tōta lumea scia, cumca domnilor straini li-pe spinu in ochi bu-nastarea si progresul scolii romane. Domnii magiari se portara frumosu; ei recunoscerea cu unu felu de bucurie că — dieu, ordinea, curatenia si dibaci' elevilor in scoli, pom pōs'a si spaciōs'a sala de invetiamantu, — tōte sunt spre onorea romaniilor.

Curendu domnii spusera scopulu venirii adeco pentru d'a vedé, déca copii romani facu ceva progresu in limb'a magiara? Se apucara deci de essaminarea tinerimei din limb'a magiara, apoi și din cea germana. Bajetii cetau cătu se pote de bine, incătu dlu apotecarin T. de aici intr'unu tonu fōrte magulitoriu accentuă că — ar fi bine, déca copii magiari de la sól'a loru ar sef asia romanesca! Mai adausa si planulu, că — ar fi cu scopu, ca representantii a comunității să se ingrigescă ca in Radna să nu fia dōnsa scolă, ci un'a cu duoi invetiatori, cu dreptu de paritate, in cătu pentru limb'a propunerei.

La acăsta observare, ce ascundea unu scopu mărsaiavu, demnul responderu i s'a datu in data din partea invetiatorului romanu, că — déca domni'a sa semte lipsa si placere de limb'a romana; apoi silsca pe invetiatorulu catolicu, să o propuna in scolă, pre cum noi romani de sila o invetiamu pe cea magiara; dar

de contopirea scolelor nu pote fi nici verbă a intre nici unu felu de imprejurări. Dupa esaminare se impartira premiele: unu băietu a capatatu unu taleru de 1 fl. 50 cr. er alti 4, căte unu taleru de 1 fl. v. a. incuragindu-se copilasi romani, ca se invetie barbatesce magiar'a, căci pe viitoru se vor împărți și mai multe premie!

Ei bine dar óre ce pote fi de domnii magiari impartiescu premio pentru limb'a loru? — Dar sicur nu alt'a, de cătu, credinti'a loru cumca in acăstă vor momi si venă tenerimea nostra pentru magiarismulu loru.

Se insiela insa amaru!

Am auditu că la noi in comitatul domnii magiari au fundatiuni a nume de premie pentru scolarii nemagiari ce invetia cu succesu limb'a magiara. Ei bine, candu o limba are trebuinta de astfelui de midilōce pentru d'a se invetă si respandi, apoi a batu'o ddiu!

Unu marture.

Varietati.

= Societatea de lectura a junimei studiobase de la gimnasiulu romanu din Beiușiu, arangiadă in 9 iuniu a. c. st. n. in folosulu bibliotecii societății si a studintilor saraci — o petrecere in padurea orasiului; la casu de tempu nefavorabilu — in ospetar' a orasiului. Petrecerei va premerge o siedintă publică, care se va tienă la 8 óre d. m. in sală curții domnescoi, cu preț de intare dupa bun'a-voinția.

Sunt invitati cu onore toti amicii si binevoitorii junimei gimnasiale.

Program'a siedintei publice este următori'a:

1. „Mersulu lui Mihaiu“, escutatul de corulu instrumentalu, compusu din dd. P. Geranu, apoi I. Palade, G. Papp, Aug. Balasiu, studinti de a VIII. cl.; I. Draganu si M. Petrușiu, studinti de a VII. clasa. —
2. „Cuventu de deschidere“, rostitu de dlu conducerorii.
3. „Cantecu de primavéra“, poesia de V. Bumbacu, aria de I. Vorobchieviciu, cantatul de corulu vocalu sub conducerea dlu prof. I. Buteanu.
4. „România“, (de Andr. Muresianu,) declamata de I. Draganu.
5. „Imnul polonesu“, escutatul, de corulu instrumentalu.
6. „Salamon itélete“, (Garaytól,) declamata de P. Cototiu, stud. de a VIII. cl.
7. „Balcescu morindu“, solo, cantatul de M. Ferlescu, stud. de a VIII. clasa, a companiatu de corulu instrum antalu.
8. „Unu prospectu fugitivu asupra desvoltării culturei la diferitele popóra, disertatiune cedită prin P. Coroia, stud. de a VIII. clasa.
9. „Barcarola Venetiana“, (Alesandri,) de J. Vorobchieviciu, cantata de corulu vocalu.
10. „Die Bürgschaft“, („Damon und Phäthias“ de Schiller,) declamata de M. Ferlescu.
11. „Ardeleana“, escutata de cor. instrumentalu.
12. „Surugiu“, monologu comicu, (Alesandri,) representatul de A. Centea, stud. de a VII. clasa.
13. O schitia din opera „Robert diavolul“ escutata de cor. instrum ental.
14. „Cuventu de inchidere“, rostitu de dlu conducerorii.
15. „Drum bunu“, cantatul de corulu vocalu.

Bojisiu, la 26 maiu 1873.

Stefanu Gulesiu, m. p.

conduc. societ.

Demetriu Kóvári, m. p.
not. coresp.

= (Column'a lui Traianu) cuprinde in nrili 6 si 7 din anulu curente urmatōriale materie: „Romanii din Istria“, de V. A. Urechia; „Scriptorii perduți despre Dacia“, de A. Papadopolu-Calinachu; „Cum se scrie la noi istoria“, de Gr. G. Tocilescu; „Carpatii sub numele Caucasu in Apolloniu, Strabone, Ovidiu, Ammanu etc.,“ de B. P. Hasdeu; „Unu adausu importantu“, relativ la Column'a lui Traianu a. c. nrulu 5 pag. 86, de B. P. Hasdeu; „I. Aprilie“, comedie in unu actu, de Nicolau Tieniu; „Albanesii si Gotii, teori'a dlu Rossler despre limb'a romana“, de B. P. Hasdeu; „Electricitatea in medicina“, de Dr. Z. Petrescu; „Industria națională“, de P. S. Au-

relianu; „La o înmormentare“, poesia de Carpenianu A.; „Iertarea“, si „Seracul si bogatul“, poesie de M. Burla-Cugleru; „Soveniru“, poesia de V. Panu. —

= (Convorbirile literare) cuprindu in nrulu 2 din 1. maiu a. c. urmatōriale materie: „Michaiu Vereanu“, romanu de I. Negruțiu; „Comedii a mortii“, poemu de Theophile Gautier, tradusu de A. Naum; „Betia de cuvinte“, critica asupra Revistei contemporane, de T. Maiorescu; „Prelectiuni populare anulu alu IX“, tienute in societatea Junimea; „Petren'ca dragalasia“, „Venturi rele“, si „Remane nebunu“, poesie de N. Lazu. —

= (Societatea studintilor nostri din Viena „Romania jună“) in sér'a de 24 maiu a tienutu o adunare — pră frumosă, intr'o sala a otelului la „Ratia de auru“, unde assistara mai multi ilustri șopeti, pre cum d. e. membrii deputatiunei bucovinene in causa autonomiei bisericesci. Acăsta siedintia, in partea prima — serioză, in a dou'a — jocăsă, a doveditudo de nou, ce bine se pricepu tenerii nostri, in buna coțilegere si conlucrare, a imprenă „utile dulci!“ Reportul detaiat, ce ni stă pre măsa,

— si pre care numai pentru lipa de spaciu nul publicăm astă data, — ni vorbesca despre deplina satisfacere si a pră demnitorii șopeti, si a bravei junimi; noi érasi, adaugem din partea-ni spresiunea incantării noastre pentru aceste succese! —

(Insolintiare si invitare.)

Societatea literaria Petru Maior din Buda-Pesta, după ce in decursu de 12 ani, de candu detădias urdirea ei, necontentu s'a luptat pentru dobândirea autorizatiunei legale, in fine abia anulu acăstă a succesa prin multa ostinată si cu multe si grele sacrificia a caseigă statute aprobată de ministeriu. Acum dara, candu societatea si-a localitate elegante si spaioasă, este in placut'a pozitivă d'a anunția onor. publicu romanu, care la tōte intreprinderile si-i-a manifestat in modul celu mai elatante sprinjire, — cumca in 9 iuniu 28 maiu a. c. adeca luni-a Rosaliilor, va tienă in localitatea sa solen'a inaugurate a activității sale, pre bas'a statutelor aprobate, la care siedintia literaria sunt cu onore invitatii toti amicii progressului.

Localitatea societății se află in strad'a Vatiului, casă dlu G. Mocioni, nr. 12, etajul III. Inceputul festivității la 4 óre d. m. Programa detaiata se va publica mai tardi.

Buda-Pesta, 18/30 maiu 1873.

Gavrilă Mihăly jun. Georgie Vuia,
v.-presiedinte. secretariu.

Nr. 325 Plen.

CONCURSU.

La consistoriulu subsemnatu, e d'a se deplini in modu definitiv postulu de secretariu, provediutu cu salariu anualu de 50 v. a; spre care scopu se scrie si publica cursu sub condițiune, ca aspirantii la postul să aibă credintiosu alu bisericii gr. orientale;

b) să produca documente autentice de studiale absolutive; despre aplicarea loru pana acum; despre cunoștință limbelor deosebite; despre praca, ce o au in afacerile de celorlalte;

c) să documenteze specialu cunoștințe gramaticei si a ortografiei pentru limb'a română pentru alte limbe, ce le posiedu;

d) să fie recomandati in partea mon-

e) să-și tramite recursurile pentru postul acăstă, scris de man'a loru, pana in 20 iuliu,

vechiu, (2 iuliu nou,) a. c. la presidiulu consistorial de aici, sprinjinte cu documente de calificarea espusa mai sus.

f) Vor avea preferentia recurintii de statutul calugarescu, deoarece vor fi avandă ceasariile pregătiri scientifice, si voru descurca in partea acăstă vointi'loru.

Oradea-mare, 15 maiu, v. 1873.

Presidiulu consistorialu eparchialu

1—3 gr. or. din Oradea-mare.

Nr. 341 Pres.

Concursu.

La consistoriulu greco-oriental din Oradea-mare vine de a se deplini postulu de secretariu, provediutu cu salariu anualu de 50 v. a; spre care scopu se scrie si publica cursu sub condițiune, ca aspirantii la postul să aibă credintiosu alu bisericii gr. orientale;

b) să produca documente autentice de studiale absolutive; despre aplicarea loru pana acum; despre cunoștință limbelor deosebite; despre praca, ce o au in afacerile de celorlalte;

c) să documenteze specialu cunoștințe gramaticei si a ortografiei pentru limb'a română pentru alte limbe, ce le posiedu;

d) să fie recomandati in partea mon-

e) să-și tramite recursurile pentru postul acăstă, scris de man'a loru, pana in 20 iuliu,

vechiu, (2 iuliu nou,) a. c. la presidiulu consistorial de aici, sprinjinte cu documente de calificarea espusa mai sus.

f) Vor avea preferentia recurintii de statutul calugarescu, deoarece vor fi avandă ceasariile pregătiri scientifice, si voru descurca in partea acăstă vointi'loru.

Oradea-mare, 15 maiu, v. 1873.

Presidiulu consistorialu eparchialu

1—3 gr. or. din Oradea-mare.

Loculu de cura

INSUL'A MARGARETEI,

în ne medilocita apropiare de capital'a Buda-Pesta.

Temperatur'a fantanelor artesice de 35° R. — Cade de porcelanu si de marmure, pre cumătate in pétără, si cu aparte de dusie, — parte de parcă merezie, — aeru excelent, — 200 de odăi provideci cu totu confortul, — salonu mare de conversație, — gazete din tiera si din străinătate, — musica pre făcăre dia.

Morburile intru cari ap'a insulei Margareta s'a folositu cu succesu favorabilu sunt:

Podagru — renumele de musculi si de nervi — inflamările chronice de incheieturi si de plăritis — contractiunile si intiepenirile după podagra, vatemări esterne, inveninare prin plumbu, tifus si difterit — dorerile de nervi — junguriile — scrofulile cu bubonu si coccere galclorul — bôlele chronice de pele — morbi de óse, morbul elabitiune de picioră — dorerile ce provinu de la vatemări din afora său de versatul, plegele doreroase, intiepenirea — pétără din besica si bôlele de rerunchi — dorerile isterice, stricarea regulei in menstruație, etc. etc.

Se conoște scădătorul in pretiu — la abonamentu său cumpărare impreuna de bilete pentru bal si pentru vaporu.

Locuitorilor pre insula li se facu favoruri atât la băi, cătu si la vaporu.

Comunicione cu capitala in fiecare óra de două ori cu vaporulu.

Sesonul de veră se 'ncepe la 1 maiu.

Comande pentru locuințe primește Inspectoratulu pe Insul'a Margaretei p. nr. 12.

(Repararea nu se oborează.)

Directiunea.